

1985, 30. září – Sdělení VONS č. 474 „Hlavní líčení s Janem Kellerem odročeno“ o hlavním líčení u Okresního soudu v Tachově s Janem Kellerem obviněným z trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi a o jeho odročení.

Dne 27. 9. 1985 se konalo u Okresního soudu v Tachově za předsednictví JUDr. J. Kříže hlavní líčení se signatářem Charty 77, evangelickým farářem Janem Kellerem, nar. 15. 2. 1942, bytem Zbýtov, Dalečín, okres Žďár nad Sázavou, otcem čtyř dětí, obžalovaným z trestného činu maření dozoru státu nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. zákona¹ (viz sdělení č. 350 a 471).² Senát odročil hlavní líčení na neurčito, protože se nedostavil svědek Ťupa, okresní církevní tajemník ve Žďáru nad Sázavou.³ Obžalobě se nepodařilo prokázat, že šlo o výuku náboženství, a nikoli o běžnou hodinu pro mládež, která patří k pastorační náplni evangelických farářů a pro niž není třeba zvláštního státního souhlasu: tato činnost pak ovšem nemůže být kvalifikována jako trestný čin maření dozoru. Setkání, o něž šlo, se konalo v místě, kde Jan Keller vykonával duchovenskou činnost s řádným státním souhlasem: to je důležitá okolnost, která posuzování činnosti obžalovaného ovlivňuje v jeho prospěch. Senát si vyžádá od Sekretariátu pro věci církevní při ministerstvu kultury ČSR⁴ a od synodní rady Českobratrské církve evangelické odborný posudek, který objasní rozdíl mezi výukou náboženství a biblickou hodinou, a náplň těchto činností přesně popíše.⁵ To byl druhý důvod odročení hlavního líčení. Do soudní budovy se dostavilo asi padesát přátel Jana Kellera, z nichž asi 35 bylo vpuštěno do soudní síně.⁶

Informace o Chartě 77, r. 8, 1985, č. 10, s. 10.

POZNÁMKY

- ¹ Hlavní líčení probíhalo před senátem Okresního soudu v Tachově složeným z předsedy JUDr. Jana Kříže a soudců Václava Kovaříka a Bláženky Novotné. OS v Tachově, soudní spis k případu Jana Kellera, spis. zn. 1 T 70/85, protokol o hlavním líčení u Okresního soudu v Tachově s J. Kellerem konaným 27. 9. 1986.
- ² Viz dokumenty č. 353 a 474. K případu viz dále sdělení VONS č. 502 a 541, dokumenty č. 505 a 544.
- ³ František Āupa zastával funkci okresního církevního tajemníka ONV ve Źďáru nad Sázavou od roku 1971 do roku 1983, kdy odešel do starobního důchodu. Proti jeho výpovědi v rámci vyšetřování podal Jan Keller opakovaně stížnost. K soudnímu jednání se Āupa nedostavil, jeho výpověď byla čtena při hlavním líčení dne 31. 1. 1986. OS v Tachově, soudní spis k případu Jana Kellera, spis. zn. 1 T 70/85, protokol o hlavním líčení u Okresního soudu v Tachově s J. Kellerem konaným 31. 1. 1986.
- ⁴ Okresní soud v Tachově požádal Sekretariát pro věci církevní Ministerstva kultury ČSR v souvislosti s Kellerovým případem o vyjádření, zda mělo být v daném případě povinností duchovního vyžádat si souhlas orgánů státní správy, zda uvedené aktivity spadají do úkonů duchovního, dále požádal o výčet náboženských úkonů, které mohou být realizovány v rámci tzv. státního souhlasu a o posouzení zabavených tiskovin. Ředitel Sekretariátu pro věci církevní Ministerstva kultury ČSR František Jelínek ve své odpovědi ze 14. 11. 1985 poukázal pouze na platný metodický výklad pro udělování státního souhlasu a na zákon č. 320/1951 Sb. o dobrovolných organizacích a shromažďování: „*Organizovat shromažďování věřících, vybírat poplatky a konat náboženské úkony mimo příslušný kultový objekt přesahuje rozsah duchovenských povinností, vyplývajících z udělení státního souhlasu k duchovenské činnosti.*“ Odpověď je uložena in: tamtéž.
- ⁵ Synodní rada Českobratrské církve evangelické a synodní senior ThDr. Miloslav Hájek popsali ve svém vyjádření z 9. 1. 1986 pravidla výuky náboženství a rozdílly mezi bohoslužebným a katechetickým shromážděním podle vládního nařízení č. 221/1949 Sb. V závěru konstatovali: „*Soudíme proto, že k porušení zákona o hospodářském zabezpečení církvi nedošlo.*“ Tamtéž; též LP, Sb. VONS, inv. č. 167, sign. I/3, kart. 30.
- ⁶ Podle protokolu o hlavním líčení u Okresního soudu v Tachově s J. Kellerem 27. 9. 1986 probíhalo jednání za přítomnosti 37 osob z řad veřejnosti. OS v Tachově, soudní spis k případu Jana Kellera, spis. zn. 1 T 70/85.
Kellerovu případu byla věnována velká pozornost, zejména v prostředí Českobratrské církve evangelické, jejíž představitelé i členové opakovaně protestovali proti Kellerově trestnímu stíhání a souzení. Celé jednání sledoval evangelický teolog Jan Šimsa, který o případu pravidelně informoval

a intervenoval, viz jeho texty uložené in: LP, Sb. VONS, inv. č. 167, sign. IV/1, kart. 30 (jeden z nich, „Zpráva o procesu s J. A. Kellerem“, též in: *Informace o Chartě 77*, r. 8, 1985, č. 12, s. 27–29); dále viz jeho dopis Zbyňku J. Laštovkovi ze dne 23. 9. 1985 ve věci jeho výpovědi u soudu dne 11. 1. 1984, LP, Sb. VONS, inv. č. 167, sign. IV/1, kart. 30. Další evangelický duchovní Jan Dus napsal protestní dopis místopředsedovi KNV Plzeň 6. 12. 1984. OS v Tachově, soudní spis k případu Jana Kellera, spis. zn. 1 T 70/85.

Případu Jana Kellera se věnovala i Amnesty International, viz článek in: *International Index*, 16. 5. 1984, který je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 167, sign. IV/10, kart. 30. K mezinárodnímu ohlasu procesu s Janem Kellerem viz též článek „Rev. Jan Keller to stand trial“ in: *Christian Against Religious Persecution, Christmas 1985*, s. 1, LP, Sb. VONS, inv. č. 167, sign. IV/9, kart. 30. V souvislosti s procesem s Janem Kellerem byla vydána rovněž dopisnice s předtištěným následujícím protestním textem určeným prezidentu ČSSR Gustávu Husákovi: „*Dear President Husak, I wish to protest most strongly against the recent prosecution of the priest Jan Keller, of Cernosin in Western Bohemia. He was charged with ,Obstructing State supervision of the Church‘ (article 178 of the Penal Code) after the security police discovered a religious meeting at his house late in 1983. Soon after, his licence to act as a priest of the Evangelical Church of Czech Brethren was arbitrarily revoked. These actions are a continuation of the official harrassment of Jan Keller that has occured since 1977, when he became a signatory to the human rights movement ,Charta 77‘. He has also signed open letters of protest concerning cases of religious discrimination.*

I urge Your Excellency to ensure that the present prosecution is withdrawn, as it is a blatant example of the discrimination and harrassment practised by your Government authorities against those who follow a religious path. I will be following this case with particular concern. Yours sincerely.“ Tamtéž, sign. IV/10, kart. 30.